

Investește în oameni!

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 6 „Promovarea incluziunii sociale”

Domeniul major de intervenție 6.1 „Dezvoltarea economiei sociale”

Contract POSDRU /168/6.1/S/144665

Titlul proiectului: „Rețeaua socială română de date”

Beneficiar: Fundația „MULTIMEDIA pentru democrație locală”

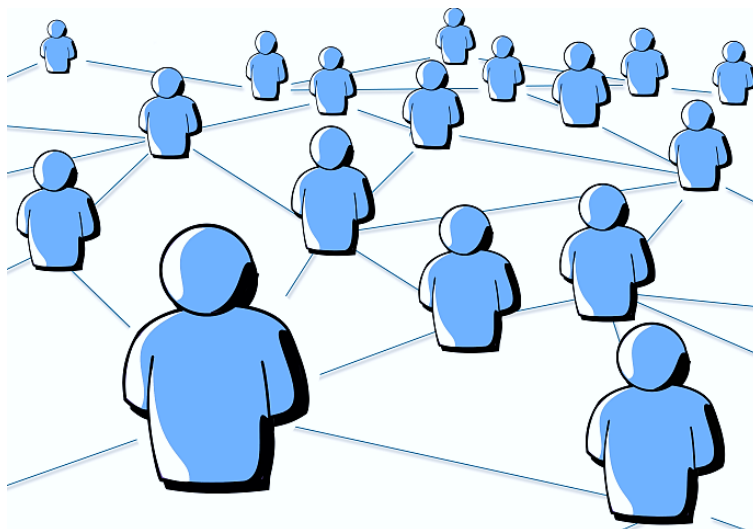
RSRD

Rețeaua Socială Română de Date

Economia socială:

rol și impact în dezvoltarea locală și națională

- Raport integrat al cercetărilor realizate în cadrul proiectului -

UNIUNEA EUROPEANĂ

GVERNUL ROMÂNIEI

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

GVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
ȘI PROIECTE ȘI PROIECTE SOCIALE
DEMOPOSDRU ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

Fundația
Multimedia

Investește în oameni !

Proiect co-fințat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane
2007 – 2013

Axa prioritară 6 „Promovarea incluziunii sociale”

Domeniul major de intervenție 6.1 „Dezvoltarea economiei sociale”

Contract POSDRU/168/6.1/S/144665

Titlul proiectului: „Rețeaua sociala romana de date”

Beneficiar: Fundația „Multimedia pentru democrație locală”

CUPRINS

I. Introducere	2
II. Context economic, social și instituțional	4
II.1 Piața muncii din România	
II.2 Tineri instituționalizați	
II.3 Oportunitățile pentru dezvoltarea structurilor economiei sociale dedicate tinerilor peste 18 ani	
III. Cercetare cantitativă (sondaj de opinie)	21
III. 1 Principalele rezultate (frecvențe)	
III.2 Concluzii	

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, PROTEJIEI SOCIALE
ȘI PROTECTIEI SOCIALE
DETERMINATE DE CALITATEA

Fundația
Multimedia

Investește în oameni !

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 6 „Promovarea incluziunii sociale”

Domeniul major de intervenție 6.1 „Dezvoltarea economiei sociale”

Contract POSDRU/168/6.1/S/144665

Titlul proiectului: „Rețeaua sociala romana de date”

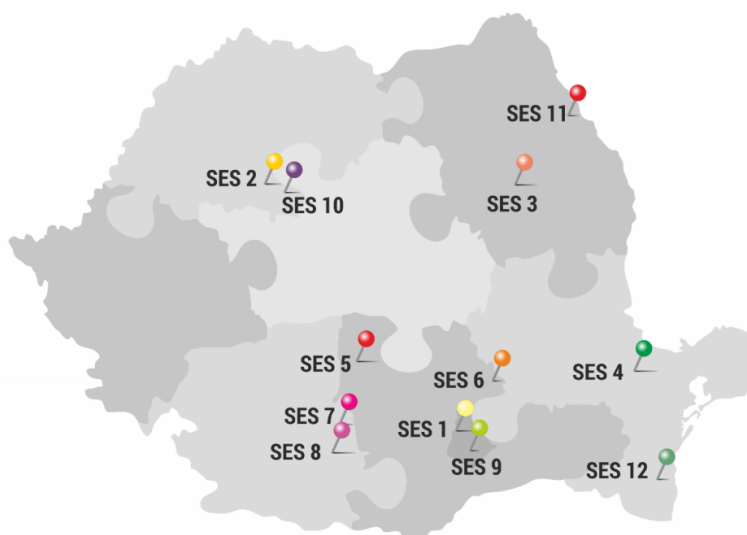
Beneficiar: Fundatia „Multimedia pentru democratia locala”

I. Introducere

În perioada octombrie 2014 – decembrie 2015, Fundația Multimedia pentru democrație locală, în parteneriat cu Operations Research, a derulat proiectul “Rețeaua socială română de date”, cofinanțat din Fondul Social european prin POSDRU 2007-2013.

Obiectivul principal al proiectului a vizat dezvoltarea și consolidarea capacității a 12 structuri ale economiei sociale, din 6 regiuni de dezvoltare ale României, în vederea creării de noi locuri de muncă pentru persoane care fac parte din categorii sociale vulnerabile: tineri peste 18 ani care parăsc sistemul instituționalizat de protecție a copilului. Totodată, proiectul a susținut dezvoltarea serviciilor sociale integrate, prin formarea personalului din sistemul de asistență socială.

Locațiile celor 12 Structuri Economice Sociale care au fost create în cadrul proiectului "Rețeaua socială română de date"

LEGENDĂ:

SES - structura economică socială

- SES 1 - Chiajna, jud. Ilfov
- SES 2 - Florești, jud. Cluj
- SES 3 - Racova, jud. Bacău
- SES 4 - Turcoaia, jud. Tulcea
- SES 5 - Valea Iașului, jud. Argeș
- SES 6 - Perșunari, jud. Prahova
- SES 7 - Cornățelu, jud. Olt
- SES 8 - Curtișoara, jud. Olt
- SES 9 - București
- SES 10 - Cluj-Napoca
- SES 11 - Iași
- SES 12 - Constanța

Pentru fundamentarea acțiunilor care au condus la atingerea obiectivelor și indicatorilor din proiect, experții implicați au realizat o serie de studii a căror utilitate depășește sfera proiectului.

Investește în oameni !

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 6 „Promovarea incluziunii sociale”

Domeniul major de intervenție 6.1 „Dezvoltarea economiei sociale”

Contract POSDRU/168/6.1/S/144665

Titlul proiectului: „Rețeaua socială română de date”

Beneficiar: Fundația „Multimedia pentru democrație locală”

Analizele, observațiile și rezultatele pe care aceste studii le conțin sunt de interes pentru toți actorii care activează în domeniul economiei sociale, fie că este vorba despre instituții publice sau organizații ale societății civile.

Acest document conține principalele rezultate ale analizelor privind corelația situației persoanelor din grupurile vulnerabile cu mediul economic, în vederea definirii oportunităților de dezvoltare de afaceri sociale. Este vorba despre:

- o cercetare de tip *desktop research*, care vizează identificarea și definirea condițiilor structurale care definesc și care influențează situația din România a tinerilor de peste 18 ani, care părăsesc sistemul instituționalizat de protecție a copilului;
- o cercetare sociologică (sondaj de opinie) - Inserția pe piața muncii a tinerilor peste 18 ani, care părăsesc sistemul de protecție a copilului.

Locuri de muncă

pentru persoane vulnerabile

Cifrele proiectului

- **12** Structuri Sociale Economice
- **60** de angajați în cadrul celor 12 SES-uri, dintre care:
 - **12** manageri
 - **48** tineri vulnerabili cu vârsta de peste 18 ani, care au părăsit sistemul instituționalizat de protecție a copilului
- **200** de persoane (lucrători sociali) instruite în vederea acumulării de competențe în domeniul inițierii și dezvoltării de structuri ale economiei sociale pentru persoanele vulnerabile.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

Fundația
Multimedia

Investește în oameni !

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 6 „Promovarea incluziunii sociale”

Domeniul major de intervenție 6.1 „Dezvoltarea economiei sociale”

Contract POSDRU/168/6.1/S/144665

Titlul proiectului: „Rețeaua socială română de date”

Beneficiar: Fundația „Multimedia pentru democrație locală”

II. Context economic, social și instituțional

II.1 Piața muncii din România

„Strategia națională în domeniul tineretului 2014-2020”, lansată de către Ministerul Tineretului și Sportului, arată¹ că România are cel mai ridicat nivel de sărăcie a tinerilor între 18-24 care lucrează: 30,7% dintre aceștia sunt săraci în 2011 (pe ansamblul populației angajate nivelul este de 19%) deși au un loc de muncă, în timp ce în UE-28 valoarea este de 11,2%.

La nivel regional cele mai reduse rate de ocupare pentru tinerii de 15-24 de ani se înregistrează în Regiunile Vest (27,9%) și Nord-Vest (27,6%), în timp ce alte regiuni au o situație semnificativ mai bună, precum Nord-Est (36,4%) și Sud-Muntenia (34,5%).

Tinerii români se confruntă cu o piață a muncii rigidă, fără forme flexibile de angajare disponibile, care să permită continuarea studiilor în paralel cu angajarea. Strategia propune o serie de obiective specifice și direcții de acțiune:

- Creșterea ratei de ocupare a forței de muncă tinere, cu focalizare pe grupele de vârstă 15-24 ani și 25-29 ani prin:
 - Elaborarea și implementarea unor scheme de stimulente financiare pentru angajare și instruire;
 - Facilități fiscale pentru crearea de locuri de muncă;
 - O atenție specială va fi acordată calității și valorii adăugate a burselor de training oferite tinerilor.
- Promovarea unor măsuri, inclusiv legislative, în favoarea tinerilor, prin care să fie asigurată tranziția coerentă de la sistemul educațional către piața forței de muncă.
- Promovarea și susținerea echilibrului între viața profesională și cea personală a tinerilor.
- Stimularea mobilității tinerilor pe piața internă a muncii prin:
 - Subvenții pentru chirie pentru cei care se mută în alt județ pentru primul loc de muncă;

¹ <http://www.mts.ro/documente/diverse/Strategie%20Dezbatere%20Publica.pdf>

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
ȘI PROIECTELOR SOCIALE
DE FOSTEȘTE ȘI DE CALITATE

Investește în oameni !

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 6 „Promovarea incluziunii sociale”

Domeniul major de intervenție 6.1 „Dezvoltarea economiei sociale”

Contract POSDRU/168/6.1/S/144665

Titlul proiectului: „Rețeaua socială română de date”

Beneficiar: Fundația „Multimedia pentru democrație locală”

- Încurajarea întreprinderilor să contracteze și să includă în pachetul salarial pentru tineri angajați locuințe de serviciu.
- Sprijinirea mobilității tinerilor din România pe piața europeană a forței de muncă, inclusiv prin programe de combinare a muncii cu pregătirea și prin programe de integrare, în cadrul fazei post-pilot a programului "Primul tău job EURES".
- Asigurarea unor șanse mai bune de acces și de menținere pe piața muncii a tinerilor, prin însușirea și dezvoltarea abilităților și competențelor care le asigură locul de muncă în viitor.
- Utilizarea optimă a generațiilor existente și a celor noi de programe și fonduri UE, ca instrumente importante de promovare a mobilității pentru învățare și a altor forme de învățare, precum și pentru creșterea oportunităților tinerilor de acces pe piața muncii.

La 30.01.2014 a intrat în vigoare **Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2014-2020**², prin care se dorește impulsivarea eforturilor de a atinge ținta de ocupare stabilită de România pentru anul 2020, și anume o rată de ocupare de 70% pentru populația în vârstă de 20-64 de ani. Astfel, prin atingerea acestei ținte, România va contribui la realizarea dezideratului european în materie de ocupare stabilit prin Strategia Europa 2020. În strategie se menționează că rata de ocupare a tinerilor (15 – 24 ani) era, în 2012, de 23,9% cu doar 0,1 puncte procentuale mai mare decât valoarea înregistrată în 2011, dar cu mult sub media europeană de 32,9%.

Totuși, acest procent este unul îngrijorător și dacă se va menține la nivel ridicat, gradul de sărăcie și excluziune socială în rândul acestei categorii de persoane va crește. În aceeași Strategie se menționează că pentru a atinge rata de ocupare de 70% din populație până în 2020 trebuie îndeplinite o serie de obiective:

- rată de ocupare a populației cu vârsta între 20 – 64 ani de 75%;
- investiții (publice și private) în cercetare și dezvoltare de 3% din PIB – ul UE;
- atingerea obiectivului „20/20/20” în domeniul energiei și al schimbărilor climatice;
- un nivel maxim de 10% al ratei părăsirii timpurii a școlii și un nivel minim de 40% al ratei de absolvire a unei forme de învățământ terțiar în rândul tinerilor cu vârsta între 30 și 34 ani;

² <http://www.imm.gov.ro/cms/0/publicmedia/getincludedfile?id=351>

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL EDUCAȚIEI, CĂMINELOR ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
DEPARTAMENTUL DE POLITICĂ
DE PROTECȚIE ȘI ÎNDRUMĂRI

Fundația
Multimedia

Investește în oameni !

Proiect co-fințanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 6 „Promovarea incluziunii sociale”

Domeniul major de intervenție 6.1 „Dezvoltarea economiei sociale”

Contract POSDRU/168/6.1/S/144665

Titlul proiectului: „Rețeaua sociala romana de date”

Beneficiar: Fundația „Multimedia pentru democrație locală”

- reducerea cu 20 de milioane a numărului de cetățeni europeni amenințați de sărăcie și excluziune socială.

Relevantă pentru statutul tinerilor pe piața muncii este și abordarea strategică a „Programului Operațional Capital Uman 2014 – 2020”³ (POCU), lansat de Comisia Europeană. Potrivit documentului, „POCU stabilește prioritățile de investiții, obiectivele și acțiunile asumate de către România în domeniul resurselor umane, continuând investițiile realizate prin FSE în perioada 2007-2013 și contribuind la atingerea obiectivului general al Acordului de Parteneriat”.

În „Programul Operațional Capital Uman 2014 – 2020” se subliniază că incluziunea socială și combaterea sărăciei sunt parte integrantă a intervențiilor care urmăresc promovarea unei dezvoltări echilibrate și coeziunea socială. Acest obiectiv va fi atins prin:

- Promovarea incluziunii active și reducerea divajului de dezvoltare față de minoritatea romă și alte comunități dezavantajate din mediul urban și rural
- Dezvoltarea unei culturi pro-active, a participării și responsabilității și prin combaterea stereotipurilor și a discriminării
- Dezvoltarea economiei sociale și promovarea antreprenoriatului social
- Îmbunătățirea accesului la servicii de asistență medicală și sociale, precum și la servicii sociale de interes general, prin promovarea tranziției către servicii integrate la nivelul comunității.

II.2 Tineri instituționalizați

UNICEF notează⁴, într-un studiu din 2013, că potrivit INS, la 1 iulie 2011, numărul adolescenților ce trăiau în România era de 2.012.709, reprezentând 9,43% din populația totală la aceeași dată. Dintre aceștia, 939.538 (46,68%) locuiau în mediul urban și 1.073.171 (53,32%) proveneau din mediul rural. Structura lor în funcție de gen era 51,22% băieți și 48,78% fete. Majoritatea adolescenților români erau cuprinși în sistemul de învățământ (87,36%). În ceea ce privește restul

³ http://www.fonduri-ue.ro/res/filepicker_users/cd25a597fd-62/2014-2020/Dezbateri%20parteneriale/pocu/POCU_sinteza_2014-2020.pdf

⁴ <http://www.unicef.ro/wp-content/uploads/Studiu-privind-situatia-adolescentilor-din-Romania.pdf>

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, PROTECȚIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
ȘI PROTECȚIEI SAU
DE PROTECȚIE SAU
DE PROTECȚIE SAU

Fundația
Multimedia

Investește în oameni !

Proiect co-fințanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 6 „Promovarea incluziunii sociale”

Domeniul major de intervenție 6.1 „Dezvoltarea economiei sociale”

Contract POSDRU/168/6.1/S/144665

Titlul proiectului: „Rețeaua sociala romana de date”

Beneficiar: Fundatia „Multimedia pentru democratia locala”

de 12,63%, statisticile nu sunt foarte clare și se menționează că nu frecventează nicio formă de învățământ și nici nu muncesc.

În ceea ce privește **tinerii instituționalizați**, până în acest moment, identificăm o strategie⁵ din 2006 a Guvernului României privind integrarea acestor tineri care părăsesc sistemul de protecție a copilului. În 2013, Ministerul Tineretului și Sportului, în „Strategia națională în domeniul tineretului 2014 – 2020”, abordează și domeniul tinerilor instituționalizați, despre a căror situație se menționează s-a îmbunătățit în ultimii ani ca urmare a restrângerii numărului de centre de plasament de mari dimensiuni și apariția serviciilor de tip familial. Însă, „serviciile de integrare socio-profesională și de dezvoltare a deprinderilor de viață independentă sunt subdezvoltate, iar între 10% și 30% dintre tinerii care părăsesc unitățile rezidențiale ajung să se adapteze în mod real la viața socială, după părăsirea unităților rezidențiale”. Ca măsuri pentru incluziunea socială a tinerilor identificăm:

- Relansarea politicilor de combatere a sărăciei și promovare a incluziunii sociale în România cu accent pe tineri și copii pentru a reduce deficitele pe toate dimensiunile vieții acumulate în stadiile inițiale ale vieții, deficite care sunt de așteptat să marcheze negativ tot parcursul ulterior al indivizilor și să devină mult mai dificil de recuperat;
- Conceperea unor noi programe de construire sau amenajare de locuințe sociale, care să permită implementarea prevederilor legale care îndreptățesc tinerii defavorizați la o locuință;
- Elaborarea și implementarea în parteneriat cu toate instituțiile responsabile din toate sectoarele a unor măsuri de suport special pentru grupurile de tineri vulnerabile social.

De asemenea, în data de 3 februarie 2015, Ministerul Muncii a propus spre dezbatere publică „Strategia națională pentru protecția și promovarea drepturilor copilului 2014-2020”⁶, în care se menționează că numărul de copii protejați în servicii de tip rezidențial, centre de plasament publice și private a continuat să scadă în perioada 2008 – 2013, de la 25.114 existenți în decembrie 2007 la 22.124 în septembrie 2013. „Majoritatea copiilor din sistemul de protecție de tip rezidențial au 14-17 ani, urmați de cei de 10-13 ani. **Tinerii care părăsesc sistemul de protecție**

⁵ <http://www.mmuncii.ro/pub/imagemanager/images/file/Legislatie/HOTARARI-DE-GUVERN/HG669-2006.pdf>

⁶ <http://www.mmuncii.ro/j33/index.php/ro/transparența/proiecte-in-dezbatere/3172-2014-02-03-proiecthg-strategiecopii>

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, PROTECȚIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
DEPARTAMENTUL DE POLITICI
DE PROTECȚIE ȘI DE CALITATE

Fundația
Multimedia

Investește în oameni !

Proiect co-finantat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 6 „Promovarea incluziunii sociale”

Domeniul major de intervenție 6.1 „Dezvoltarea economiei sociale”

Contract POSDRU/168/6.1/S/144665

Titlul proiectului: „Rețeaua socială română de date”

Beneficiar: Fundația „Multimedia pentru democrație locală”

specială după împlinirea vârstei de 18 ani reprezintă o categorie vulnerabilă, expusă riscului de excluziune ocupațională și socială din cauza disponibilității reduse a serviciilor de dezvoltare a deprinderilor de viață independentă”. În strategia propusă de Ministerul Muncii nu identificăm măsuri privind integrarea pe piața muncii a tinerilor centrele de plasament.

Totuși, ONG-urile au realizat mai multe studii/ analize și au demarat proiecte în ceea ce privește integrarea tinerilor instituționalizați. De exemplu, Fundația Cote, cu o experiență de peste 15 ani în domeniu, propune un ghid de bune practici privind integrarea tinerilor instituționalizați pe piața muncii. Astfel, în studiul⁷ Fundației Cote, „Integrarea tinerilor postinstituționalizați pe piața – 15 ani de experiență”, se menționează că implicarea membrilor comunității este un factor cheie în integrarea tinerilor din sistemul de protecție pe piața muncii. Integrearea în colectivul de muncă este adesea principala cauză a renunțării la locul de muncă. Modalitatea cea mai eficientă de sprijinire a integrării pe piața muncii a tinerilor postinstituționalizați s-a dovedit a fi mentoratul la locul de muncă. Prin mentorat, integrarea devine mai rapidă, mai facilă și mai durabilă.

Pe de altă parte, o soluție pentru accesul mai rapid și mai sigur al acestor tineri pe piața muncii o reprezintă economia socială, care se dorește a fi un motor în ceea ce privește integrarea grupurilor defavorizate.

Ministerul Muncii a realizat o analiză⁸ socio-economică pentru programarea fondurilor europene 2014-2020 în domeniul antreprenoriat și economie socială. Se menționează că rolul economiei sociale este mult mai larg decât creșterea participării pe piața muncii și vizează stimularea dezvoltării socio-economice integrate, echitabile, durabile a comunității și a coeziunii comunitare. Astfel, în analiză se precizează că, în 2011, în România, sistemul de servicii sociale încă se confruntă cu multe lipsuri și incoerențe, având o dezvoltare inegală mai ales în ceea ce privește mediul rural. Implicarea autorităților publice locale în organizarea sistemului este ocazională, acestea fiind active doar în municipii și orașe, și numai dacă în acel mediu se remarcă o prezență reprezentativă a sectorului organizațiilor neguvernamentale.

⁷ http://profitpentruoameni.ro/wp-content/uploads/2013/09/Ghid-pentru-infiintarea-de-intreprinderi-sociale-pentru-tineri-peste-18-ani-care-parasesc-sistemul-institutionalizat-de-protectie-a-copilului_website.pdf

⁸ <http://www.fonduri-ue.ro/posdru/images/doc2013/mmfpspvimbatranireactiva.pdf>

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, PROTECȚIEI SOCIALE
ȘI PROTECȚIEI COPILULUI

Fundația
Multimedia

Investește în oameni !

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 6 „Promovarea incluziunii sociale”

Domeniul major de intervenție 6.1 „Dezvoltarea economiei sociale”

Contract POSDRU/168/6.1/S/144665

Titlul proiectului: „Rețeaua socială română de date”

Beneficiar: Fundația „Multimedia pentru democrație locală”

De asemenea, analiza Ministerului Muncii are în vedere și tinerii care părăsesc sistemul de protecție socială după împlinirea vârstei de 18 ani, unde se precizează că, cu toate că această problemă a fost declarată prioritară pentru programul de guvernare încă din 2006, când a fost adoptată o Strategie națională de incluziune socială a tinerilor care părăsesc sistemul de protecție a copilului 2006-2008, **există aproximativ 5.000 de tineri care părăsesc anual sistemul fiind vulnerabili și expuși riscului de sărăcie și/sau excluziune socială”**.

În fine, Asociația Alternative Sociale publică în 2013 un ghid⁹ pentru înființarea de întreprinderi sociale pentru tineri peste 18 ani care părăsesc sistemul instituționalizat de protecție a copilului. Astfel, se menționează că „angajarea grupurilor vulnerabile inclusiv în domeniul ES poate reprezenta o alternativă la sistemul de asistență socială și un instrument eficient în lupta de reducere a excluziunii sociale. Asigurarea locurilor de muncă în general prin intermediul ES în mod special contribuie la atingerea Obiectivelor de Dezvoltare a Mileniului și a Strategiei Europa 2020”.

II.3 Oportunitățile pentru dezvoltarea structurilor economiei sociale dedicate tinerilor peste 18 ani

Conceptul de economie socială

Economia socială definește în mod tradițional al treilea sector al economiei, după cel guvernamental și cel privat. Acest al treilea sector cuprinde activitatea desfășurată de cooperative, asociații non-profit sau actori caritabili. În teorie, nișa întreprinderilor sau a actorilor din cadrul sectorului economiei sociale vizează serviciile care nu fac direct obiectul politicilor publice, sau cel al activităților lucrative, desfășurate de actori economici privați pentru obținerea de profit.

O serie de diferențe pot fi observate între tipurile de organizații care sunt cuprinse în această categorie – se poate discuta astfel despre organizații non-guvernamentale (grup de actori definit de autonomia sa în raport cu statul), precum și despre organizații non-profit (indiferent de natura

⁹ http://profitpentruoameni.ro/wp-content/uploads/2013/09/Ghid-pentru-infiintarea-de-intreprinderi-sociale-pentru-tineri-peste-18-ani-care-parasesc-sistemul-instituționalizat-de-protectie-a-copilului_website.pdf

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, PIAŢEI DE
MUNCĂ ŞI PROTECŢIEI SOCIALE
DEPARTAMENTUL DE POLITICI DE
DEZVOLTARE SOCIALĂ

Fundația
Multimedia

Investește în oameni !

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 6 „Promovarea incluziunii sociale”

Domeniul major de intervenție 6.1 „Dezvoltarea economiei sociale”

Contract POSDRU/168/6.1/S/144665

Titlul proiectului: „Rețeaua socială română de date”

Beneficiar: Fundația „Multimedia pentru democrație locală”

economică a activităților întreprinse)¹⁰. În termeni legali, ele beneficiază de consacrare în legislația mai multor state europene – întreprinderi cu scopuri sociale (Belgia), cooperative sociale (Italia), întreprinderi care servesc interesul general (Franța), fiind responsabile pentru 10% din locurile de muncă oferite la nivel european¹¹, generând 4% din PIB-ul UE 27 și cuprinzând jumătate dintre cetățenii UE¹². La nivelul Uniunii Europene, economia socială numără aproximativ 2 milioane de întreprinderi, cu 11 milioane de angajați, 70% în asociații non-profit, 26% în cooperative și 3% în mutualități, economia socială fiind prezentă în sectorul bancar, asigurări, agricultură, comerț, sănătate¹³.

Datele cu privire la România arată însă un nivel mult mai redus al impactului economiei sociale. În 2012, numai 1,9% din totalul angajaților lucrau în organizații ale economiei sociale, o creștere totuși față de 2011 (1,75%) și 2010 (1,7%)¹⁴.

Carta Economiei Sociale Europene precizează totodată elementele definitorii ale organizațiilor ce operează la acest nivel:

- Primatul individului și al obiectivului social asupra capitalului
- Asocierea deschisă și voluntară
- Controlul democratic al membrilor asupra organizației
- Combinația intereselor membrilor/utilizatorilor cu sau pentru interesul general
- Apărarea și aplicarea principiilor solidarității și responsabilității
- Autonomia managementului și independența organizațiilor de autoritățile publice
- Profitul este utilizat pentru susținerea obiectivelor de dezvoltare durabilă, a serviciilor de interes pentru membri sau a interesului general

¹⁰ Mark Bevir (2007), *Encyclopedia of Governance*, Sage Publications, pp. 617-621

¹¹ Conferința Europeană Permanentă a Cooperativelor, Mutualităților, Asociațiilor și Fundațiilor, (2002) *Carta Economiei Sociale Europene*, p1. Disponibilă la

http://www.socialeconomy.eu.org/IMG/pdf/2007_08_20_EN_charte-2.pdf

¹² Comitetul Economic și Social European, *The Social Economy in the European Union*, p. 18, disponibil la <http://www.eesc.europa.eu/resources/docs/qe-30-12-790-en-c.pdf>

¹³ <http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/promoting-entrepreneurship/social-economy/>

¹⁴ Date din bilanțurile contabile ale OES 2012 (REGIS) al Institutului Național de Statistică, extrase și furnizate de către Centrul Național de Pregătire în Statistică (CNPS) din cadrul Institutului Național de Statistică; prelucrate FDSC – IES, apud. Cristian Barna (2014), *Atlasul economiei sociale în România*, p. 14, disponibil la http://www.fdsc.ro/library/files/atlas_economie_sociala.pdf

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, PĂRĂZILOR
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
ȘI PROTECȚIEI SV ALTELE

Fundația
Multimedia

Investește în oameni !

Proiect co-fințanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 6 „Promovarea incluziunii sociale”

Domeniul major de intervenție 6.1 „Dezvoltarea economiei sociale”

Contract POSDRU/168/6.1/S/144665

Titlul proiectului: „Rețeaua socială română de date”

Beneficiar: Fundația „Multimedia pentru democrație locală”

La nivelul spațiului central și est-european, precum și în materialele realizate de actori publici din România, economia socială a fost conceptualizată având în vedere mai degrabă caracteristicile non-guvernamentale ale organizațiilor incluse în această categorie, fiind accentuat potențialul său de a funcționa ca instrument util în promovarea incluziunii sociale¹⁵.

Cadrul legal și instituțional

Ca privire de ansamblu, trebuie remarcat că neclaritățile conceptuale în definirea economiei sociale sunt reflectate și de formulele legislativ-instituționale românești, unde, în afară de diferențele consemnate anterior, poate fi observată tendința de tratare a economiei sociale drept instrument necesar realizării unor politici publice sau, drept corolar al conceptului de economie socială de piață¹⁶.

Prima formă de reglementare a unor activități circumscrise sferei economiei sociale este reprezentată de **Legea 109/1996 privind organizarea și funcționarea cooperăției de consum și a cooperăției de credit**, care abroga **Decretul-lege nr.67/1990 privind organizarea și funcționarea cooperăției de consum și de credit**. Este important de notat că dispozițiile legii (la fel ca și cele ale actului ce a înlocuit documentul din 1996 - **Legea 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperăției**) nu fac nicio referire la conceptul de economie socială precum și la valențele sociale ale activităților cooperatiste.

Importanța cooperativelor este reliefată și de faptul că la nivelul Departamentului pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediu de Afaceri și Turism funcționează un Consiliu Consultativ al Cooperăției. Se pot face observații cu privire la legitimitatea funcționării acestuia în raport cu o instituție ale cărei obiective sunt centrate pe sprijinirea unor actori privați – nu toate întreprinderile sociale sunt IMM-uri și nu toate IMM-urile sunt întreprinderi sociale. Natura și obiectivele acțiunilor întreprinse stabilesc această diferență.

Prima definire a conceptului de economie socială în legislația românească este dată de **HG 829/2002 privind aprobarea Planului național anti-sărăcie și promovare a incluziunii sociale**

¹⁵ Ministerul Muncii (2010), *Raport de cercetare privind economia socială în România din perspectivă europeană comparată*, p. 32

¹⁶ Steffen Mau (2003), *Moral Economy of Welfare States*, Routledge. p. 74.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
DEPARTAMENTUL DE POLITICI
DE PROTECȚIE ȘI
DEZVOLTARE SOCIALĂ

Fundația
Multimedia

Investește în oameni !

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 6 „Promovarea incluziunii sociale”

Domeniul major de intervenție 6.1 „Dezvoltarea economiei sociale”

Contract POSDRU/168/6.1/S/144665

Titlul proiectului: „Rețeaua sociala romana de date”

Beneficiar: Fundatia „Multimedia pentru democratia locala”

(PNAinc), care arată că „principiul economiei sociale impune ca unele zone ale economiei să fie organizate în așa fel încât, fără a scădea performanțele economice propriu-zise, să devină și un instrument al integrării sociale, al absorbției, excluziunii și sărăciei”. Economia socială cuprinde, „activități economice care, în subsidiar și cu condiția menținerii performanței economice, includ obiective de tip social”, formulă preluată ulterior și de Legea 292/2011 a asistenței sociale, care definește în articolul 6, alineatul 1 economia socială drept „un sector ce cuprinde activități economice care, în subsidiar și cu condiția menținerii performanței economice, includ obiective de tip social”. Totodată, HG 829/2002 menționează drept componente ale economiei sociale și „lansarea de largi programe de amenajări de infrastructură și teritoriale, inclusiv de mediu. Investițiile din aceste domenii pot fi atât investiții economice (parte a dezvoltării economice a țării), cât și investiții sociale propriu-zise, în infrastructura calității vieții (școli, spitale etc.)”. Ultima precizare creează confuzii, întrucât destinația socială a investițiilor publice nu reprezintă nici ea o caracteristică de identificare a actorilor ce operează în cadrul sistemului de economie socială.

O a doua definiție a economiei sociale, cu un grad mai mare de claritate și mai aproape de maniera în care este conceptualizată sau formalizată în legi la nivel european este dată de **Ordinul comun al ministrului muncii, familiei și egalității de șanse și al ministrului economiei și finanțelor 254/1169/2008**. Documentul leagă în continuare economia socială de combaterea excluziunii sociale, făcând referire la **Strategia de la Lisabona de creștere durabilă și ocupare completă a forței de muncă**, precum și la obiectivele stipulate de **Strategia „Europa 2020 pentru o creștere inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii”**. În cuprinsul acestuia, economia socială este „termenul generic utilizat pentru a face referire la un grup de persoane care se reunește pentru a-și asuma un rol economic activ în procesul de incluziune socială, de ex. cooperative, întreprinderi sociale, ONG-uri (fundații și asociații) și alte organizații nonprofit care au un rol important în activități de gestionare și consolidare” (Secțiunea 2, punctul 1).

Raportul Național Strategic privind Protecția Socială și Incluziunea Socială (RNS PSIS) precizează, la rândul său, că „dezvoltarea sectorului privind ES poate fi primul pas pentru ca o economie eficientă și dinamică să interacționeze cu o economie bazată pe justiție socială”.

În fine, o ultimă formulă este dată de Legea Economiei Sociale nr. 219/2015, care definește, în articolul 2, economia socială drept „ansamblul activităților organizate independent de sectorul

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

MINISTERUL MUNCII
ȘI DEZVOLTĂRII RESURSELOR UMANE

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII ȘI DEZVOLTĂRII RESURSELOR UMANE
ȘI PROIECTE SOCIALE
DE POSDRU ȘI DE CILEMIA

Fundația
Multimedia

Investește în oameni !

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 6 „Promovarea incluziunii sociale”

Domeniul major de intervenție 6.1 „Dezvoltarea economiei sociale”

Contract POSDRU/168/6.1/S/144665

Titlul proiectului: „Rețeaua socială română de date”

Beneficiar: Fundația „Multimedia pentru democrație locală”

public, al căror scop este să servească interesul general, interesele unei colectivități și/sau interesele personale nepatrimoniale, prin creșterea gradului de ocupare a persoanelor aparținând grupului vulnerabil și/sau producerea și furnizarea de bunuri, prestarea de servicii și/sau execuția de lucrări. Economia socială are la bază inițiativa privată, voluntară și solidară, cu un grad ridicat de autonomie și responsabilitate, precum și distribuirea limitată a profitului către asociați.”

Din perspectiva legislației naționale, există mai multe categorii de actori ce fac parte din economia socială. Asociațiile și fundațiile fără scop patrimonial sunt înființate și funcționează în baza **Ordonanței nr. 26 din 2000, cu privire la asociații și fundații**. A doua categorie este reprezentată de societățile cooperativе (meșteșugărești, de consum, de valorificare, agricole, cele din urmă fiind reglementate și de **Legea 566/2004 a cooperăției agricole**), care pot lua naștere și opera în baza **Legii nr. 1/2005**. Cooperativele de credit reprezintă o categorie distinctă de organizații, ce activează în condițiile **Ordonanței de urgență nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului**. Ultima categorie de organizații ale economiei sociale este reprezentată de casele de ajutor reciproc ale angajaților și ale pensionarilor, care sunt reglementate de **Legea 122/1996 privind regimul juridic al caselor de ajutor reciproc ale salariaților** și al uniunilor acestora, respective de **Legea 540/2002 privind casele de ajutor reciproc ale pensionarilor**.

În afară de acestea, se poate discuta și despre relevanța pentru economia socială a unor organizații care nu sunt vizate explicit de definițiile legale: unitățile protejate autorizate (UPA), întreprinderile – microîntreprinderile (IMM), societățile comerciale și instituțiile financiare nebancale (IFN)¹⁷.

Conform datelor Eurostat din 2010, aceste organizații oferă locuri de muncă remunerate pentru 163354 de angajați¹⁸. În anul 2012, sectorul economiei sociale din România cuprindea 39347 de organizații active, care au obținut venituri de 12298111 mii lei, angajând 131127 persoane¹⁹. Cu toate acestea, disponibilitatea pentru asociere reprezintă o problemă cu care actorii din

¹⁷ Ministerul Muncii (2010), *Raport de cercetare privind economia socială în România din perspectivă europeană comparată*, p. 39

¹⁸ Comitetul Economic și Social European, *The Social Economy in the European Union*, p. 48.

¹⁹ Cristian Barna (2014), *Atlasul economiei sociale în România*, p. 14, disponibil la http://www.fdsc.ro/library/files/atlas_economie_sociala.pdf

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
ȘI PROIECTELOR SOCIALE
DEMIPOSDRU ȘI ALE CĂMINELOR

Fundația
Multimedia

Investește în oameni !

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 6 „Promovarea incluziunii sociale”

Domeniul major de intervenție 6.1 „Dezvoltarea economiei sociale”

Contract POSDRU/168/6.1/S/144665

Titlul proiectului: „Rețeaua socială română de date”

Beneficiar: Fundația „Multimedia pentru democrație locală”

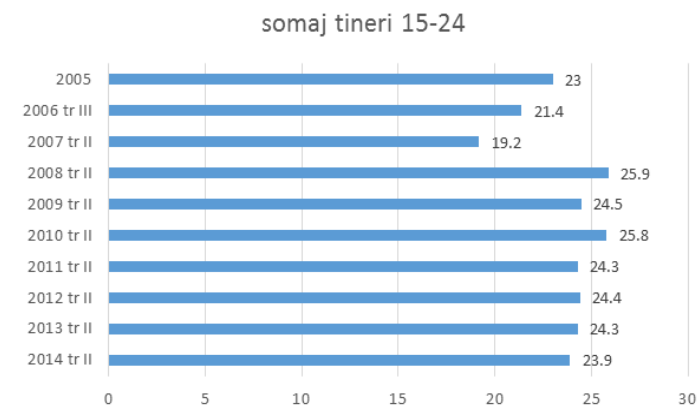
economia socială continuă să se confrunte în România²⁰. Contribuțiile colectate din sectorul economiei sociale la bugetul de stat au fost în anul 2012 în valoare de 498141 mii de lei, mai mari decât în anul 2011, când nivelul contribuțiilor virate de către sectorul economiei sociale a fost de 334369 mii de lei – contribuția economiei sociale la bugetul de stat având o pondere de 4,18% în anul 2012, față de nivelul de 3,04% atins în 2011²¹.

În ansamblu, se observă o serie de tendințe din analiza condițiilor legislativ-instituționale cu privire la economia socială.

- Reglementarea anterior procesului de aderare la Uniunea Europeană a unor formule de economie socială, prin sublinierea exclusivă a valențelor economice ale acestora.
- Încercarea de definire a economiei sociale în contextul creșterii importanței finanțării europene.
- Instrumentalizarea economiei sociale – transformarea acesteia într-un instrument dedicat combaterii sărăciei, respectiv incluziunii sociale.

Context socio-economic

Posibilitatea de angajare a tinerilor care părăsesc la vârsta de 18 ani sistemul de protecție publică este fără îndoială afectată și de circumstanțele socio-economice. Chiar dacă definițiile legale în vigoare au în vedere acest grup de tineri drept unul „vulnerabil”, este evident că la nivelul acestuia fluctuațiile de pe piața muncii sunt resimțite mult mai sever.

²⁰ Romeo Asiminei, (2013), „Cadru social cu impact asupra economiei sociale” în Simona Maria Stănescu (coord.), *Raport de recomandări al economiei sociale : România 2013*, pp. 34-35

²¹ Cristian Barna (2014), *Atlasul economiei sociale în România*, p. 15, disponibil la http://www.fdsc.ro/library/files/atlas_economie_sociala.pdf

Investește în oameni !

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 6 „Promovarea incluziunii sociale”

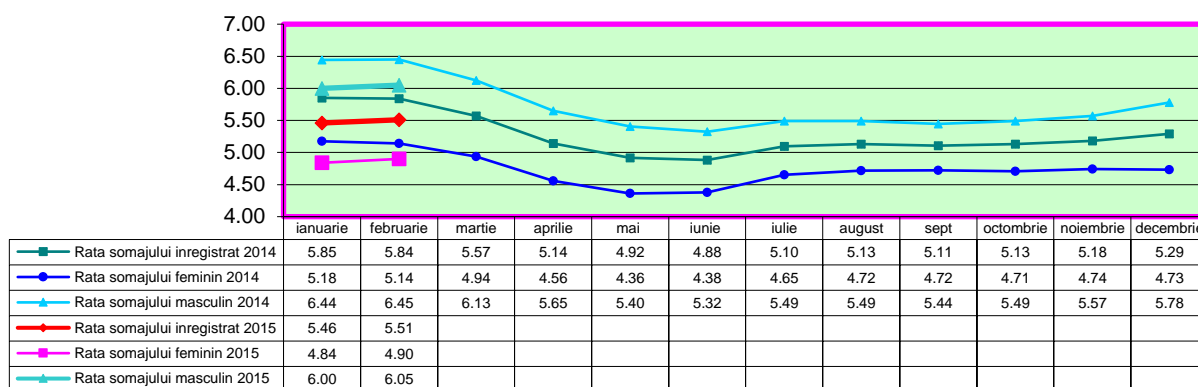
Domeniul major de intervenție 6.1 „Dezvoltarea economiei sociale”

Contract POSDRU/168/6.1/S/144665

Titlul proiectului: „Rețeaua socială română de date”

Beneficiar: Fundația „Multimedia pentru democrație locală”

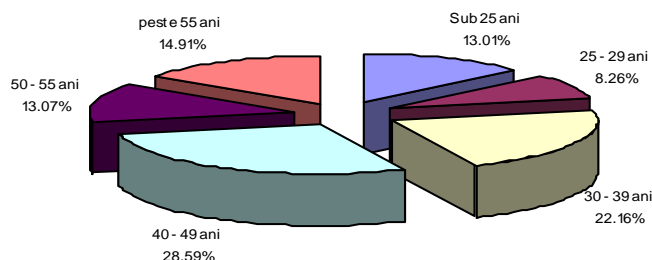
Evoluția ratei șomajului înregistrat, a ratei șomajului feminin și a ratei șomajului masculin în perioada 2014- 2015

Astfel, în ciuda faptului că rata șomajului a cunoscut o evoluție descendentă, având o rată de 5,51% la finalul lunii, mai mare cu 0,05 puncte procentuale decât cel din prima lună a anului 2015 și mai mic cu 0,33% decât cel înregistrat la finele lui februarie 2014, mai multe probleme sunt consemnate la acest nivel. Pe de o parte, este vorba de nivelul încă ridicat al șomerilor neindemnizați (73,89%

din numărul total al persoanelor fără muncă). Pe de altă parte, conform datelor oficiale, tinerii sub 25 de ani reprezintă 13,01% din numărul total al șomerilor (64834 de tineri se află în această

Distributia șomerilor pe grupe de vârste la data de 28.02.2015

Investește în oameni !

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 6 „Promovarea incluziunii sociale”

Domeniul major de intervenție 6.1 „Dezvoltarea economiei sociale”

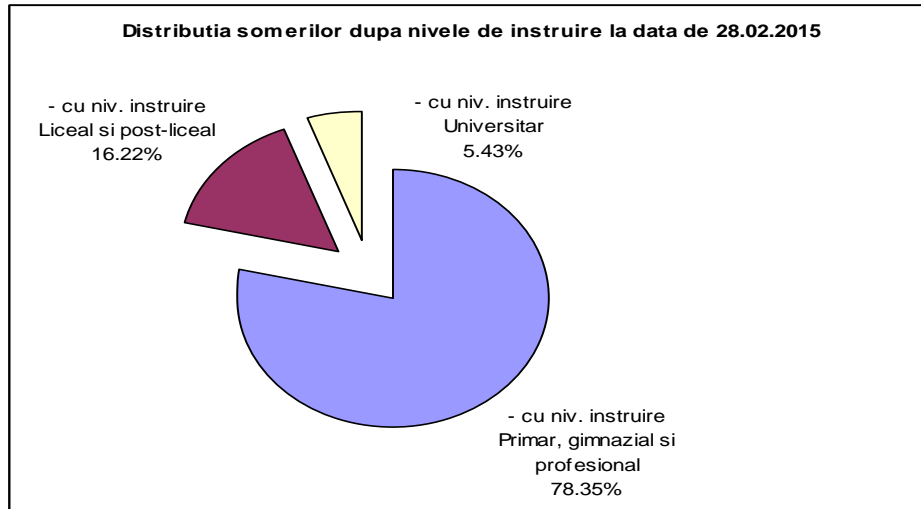
Contract POSDRU/168/6.1/S/144665

Titlul proiectului: „Rețeaua socială română de date”

Beneficiar: Fundația „Multimedia pentru democrație locală”

situație)²². Aproape un sfert dintre aceștia (25,87%) se află, conform aceluiași surse, în situația de a nu avea un loc de muncă de mai mult de 6 luni.

Nivelul de instruire este o altă variabilă care influențează nivelul șomajului, marea majoritate a celor aflați în căutarea unui loc de muncă fiind cei fără studii, cu nivel de instruire primar, gimnazial sau profesional (78,35% din numărul total al șomerilor). Aceasta arată faptul că tinerii care ies de sub tutela sistemului de protecție specială se confruntă cu mulți factori sociali care cresc vulnerabilitatea socială a grupului și care ridică problema unei combateri active a fenomenului de excludere socială. Pe de o parte, tinerii sub 25 de ani reprezintă unul dintre grupurile sociale care sunt puternic afectate de lipsa posibilității găsirii unui loc de muncă. Aceste probleme sunt practic amplificate de faptul că o mare parte a tinerilor care se află în această situație au un acces mult mai redus la niveluri superioare de instruire, ceea ce face ca riscul șomajului să crească semnificativ.

Cu alte cuvinte, riscul deja existent ca urmare a împrejurărilor ce fac necesară creșterea copiilor în afara cadrului familial este dublat de riscurile generale care afectează tinerii prezenți în forța de muncă, precum și de cele aferente unui nivel scăzut al educației. Aceasta în condițiile în care,

²² Vezi comunicatul ANOFM din februarie 2015, disponibil la <http://www.anofm.ro/files/Comunicat%20de%20presa%20somaj%20februarie%202015.pdf>

Investește în oameni !

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 6 „Promovarea incluziunii sociale”

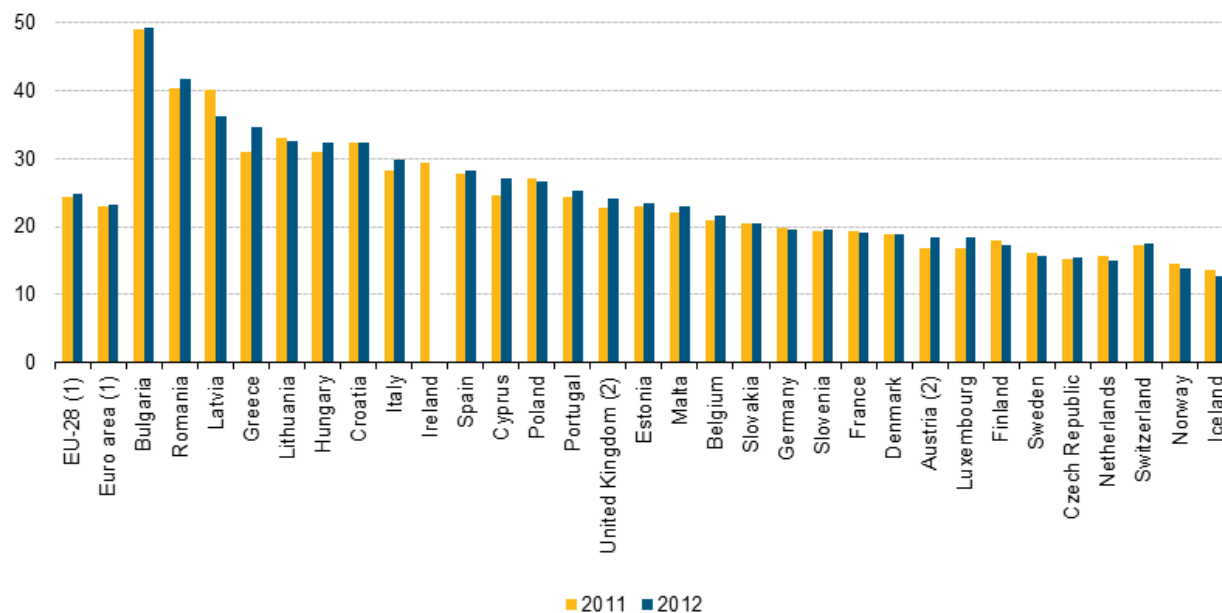
Domeniul major de intervenție 6.1 „Dezvoltarea economiei sociale”

Contract POSDRU/168/6.1/S/144665

Titlul proiectului: „Rețeaua socială română de date”

Beneficiar: Fundația „Multimedia pentru democrație locală”

În România, 52,2% dintre copii sunt supuși riscului de excluziune socială (cel mai ridicat din UE, cu excepția Bulgariei, unde nivelul consemnat este de 52,3%)²³.

(¹) Estimated data, 2012

(²) Break in time series, 2012

IE: data not available, 2012

Dimensiunea categoriei sociale vizate

Numărul copiilor aflați în servicii de tip rezidențial publice și private a scăzut relativ constant în ultimii ani. Principalele surse ale acestei tendințe sunt reprezentate de politica aplicată de la jumătatea anilor '2000 de dezinstituționalizare a copiilor, precum și de scăderea demografică cu care se confruntă România (precum și abandonarea, după 1989, a politicii de natalitate forțată impusă de regimul comunist).

²³ http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/People_at_risk_of_poverty_or_social_exclusion

Investește în oameni !

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 6 „Promovarea incluziunii sociale”

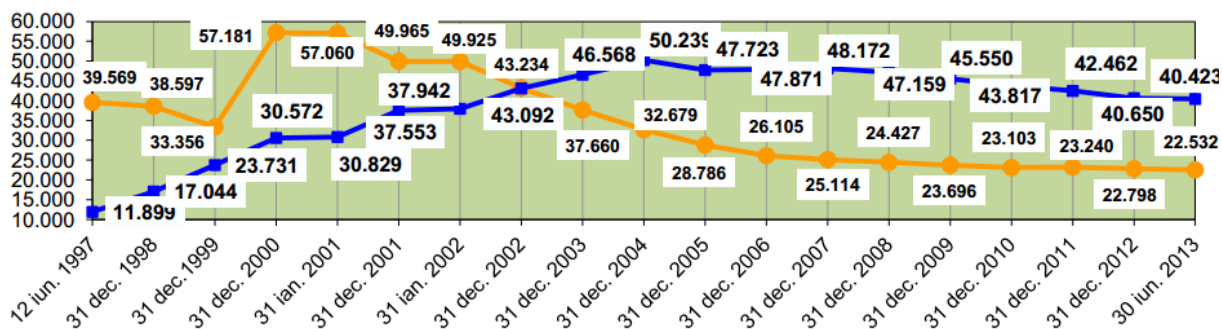
Domeniul major de intervenție 6.1 „Dezvoltarea economiei sociale”

Contract POSDRU/168/6.1/S/144665

Titlul proiectului: „Rețeaua socială română de date”

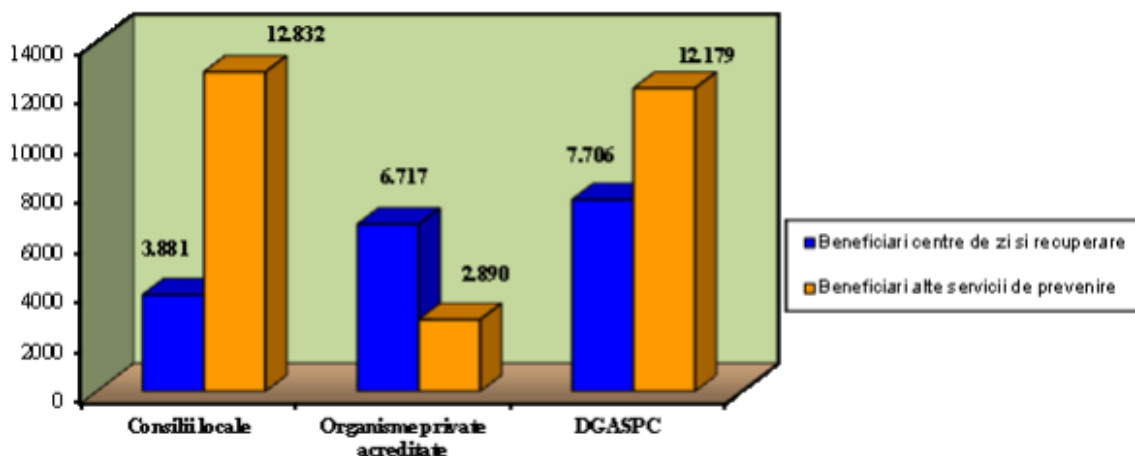
Beneficiar: Fundația „Multimedia pentru democrație locală”

Evoluția numărului de copii aflați în sistemul de protecție specială în perioada 1997 – 30 iunie 2013

Conform datelor oficiale, în iunie 2013, 62.955 de copii se aflau în evidența sistemului de protecție specială²⁴. Dintre aceștia, 22.532 (35,79%) beneficiau de protecție specială în servicii de tip rezidențial: 18.464 în servicii de tip rezidențial publice, și 4.068 de tip rezidențial private.

Repartiția numărului de copii beneficiari ai serviciilor de prevenire a separării de familie în funcție de furnizorul de servicii, la 30 iunie 2013

²⁴ Conform datelor oficiale ale Ministerului Muncii, disponibile la http://www.mmuncii.ro/j33/images/buletin_statistic/copii_sem_I_2013.pdf

UNIUNEA EUROPEANĂ

GVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

GVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, PROTECŢIEI SOCIALE
ŞI PROTECŢIEI SOCIALE
DE PROTECŢIEA SAU A CALITĂŢII

Fundația
Multimedia

Investește în oameni !

Proiect co-finantat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 6 „Promovarea incluziunii sociale”

Domeniul major de intervenție 6.1 „Dezvoltarea economiei sociale”

Contract POSDRU/168/6.1/S/144665

Titlul proiectului: „Rețeaua sociala romana de date”

Beneficiar: Fundatia „Multimedia pentru democratia locala”

De asemenea, 38.709 copii (61,49%) erau beneficiarii măsurilor de protecție specială asigurată în regim familial, 19.230 aflându-se în îngrijirea asistenților maternali, 15.503 în grija rudelor, 3.976 în cea a altor familii, respectiv 1.714 (2,72%) în cea a tutorilor sau a serviciilor alternative.

Serviciile de asistență publice din subordinea consiliilor au ponderea cea mai mare în asigurarea serviciilor de asistență, având în responsabilitate 36,17% din copiii beneficiari de astfel de servicii. 20,79% dintre copii sunt protejați de organisme private pentru protecția drepturilor copiilor, în timp ce 43,04% sunt beneficiari ai serviciilor de prevenire oferite de Direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului. Prevederile legale (Legea nr. 116/2002, privind prevenirea și combaterea marginalizării sociale) obligă, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă să realizeze un acompaniament social personalizat pentru tinerii cu vârste cuprinse între 16 și 25 de ani aflați în dificultate și confrunțați cu riscul excluderii profesionale, în scopul facilitării accesului la un loc de muncă.

Există puține date sau de o vechime considerabilă cu privire la situația tinerilor care părăsesc sistemul de protecție a copilului – conform statisticilor aferente anului 2005²⁵, 68,6% dintre aceștia nu beneficiau de un sprijin familial după acest moment. 87,4% nu aveau un loc de muncă și 51,2% nu beneficiau o locuință. Dintre cei care beneficiau de o locuință, 63,2% beneficiau de una temporară.

Cu toate că rata abandonului școlar era una redusă (0,27%), aproape jumătate dintre tinerii care împlineau vârsta de 18 ani (50,5%) erau absolvenți ai învățământului gimnazial, numai 0,02% urmând cursurile unei instituții de învățământ superior²⁶. Documentul concluziona că tinerii aflați în această situație sunt expuși „riscului excluderii sociale și marginalizării deoarece nu au locuință și nici posibilități de închiriere sau de cumpărare, întâmpină greutăți la angajare, fiind expuși șomajului; nu au mijloace proprii de subzistență fiind expuși vagabondajului și delincvenței; cad adesea victime ale criminalității, consumului de droguri, exploatării sexuale.”²⁷

²⁵ Institutul Național de Cercetare Științifică în Domeniul Muncii și Protecției Sociale, *Studiu privind situația tinerilor care părăsesc sistemul de protecție a copilului*, p. 138, disponibil la <http://www.humanitysteam.ro/files/tineri.pdf>

²⁶ Institutul Național de Cercetare Științifică în Domeniul Muncii și Protecției Sociale, *Studiu privind situația tinerilor care părăsesc sistemul de protecție a copilului*, p. 182

²⁷ Institutul Național de Cercetare Științifică în Domeniul Muncii și Protecției Sociale, *Studiu privind situația tinerilor care părăsesc sistemul de protecție a copilului*, p. 179

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
ȘI PROIECTELOR SOCIALE
DEMIPOSDRU ȘI ALTELE

Fundația
Multimedia

Investește în oameni !

Proiect co-fințantat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 6 „Promovarea incluziunii sociale”

Domeniul major de intervenție 6.1 „Dezvoltarea economiei sociale”

Contract POSDRU/168/6.1/S/144665

Titlul proiectului: „Rețeaua socială română de date”

Beneficiar: Fundația „Multimedia pentru democrație locală”

Concluzii

Chiar dacă se poate vorbi despre o întârziere în adoptarea cadrului european de legiferare a economiei sociale, în România acesta a căpătat o claritate sporită în ultimii ani, cu toate că unele confuzii sau suprapuneri peste obiective ce aparțin mai degrabă sferei private continuă să se mențină. În ciuda aparențelor, sectorul economiei sociale este unul important, cu o pondere economică semnificativă, deși disponibilitatea spre asociere, în special în mediul rural, limitează creșterea acestuia. O caracteristică esențială a economiei sociale, așa cum este ea percepută în România, este reprezentată de instrumentalizarea ei – economia socială este văzută drept un mijloc de combatere a sărăciei și excluziunii sociale.

În ceea ce privește tinerii care părăsesc sistemul de protecție a copilului, în ciuda datelor incomplete, se observă creșterea riscului la care aceștia sunt supuși. Nivelul redus de educație, cuplat cu condiții mai defavorabile pentru tineri decât pentru restul persoanelor ce fac parte din forța activă de muncă, definesc un cadru socio-economic nefavorabil, în ciuda unor prevederi legale care ar trebui să favorizeze inserția pe piața muncii. În măsura în care economia socială este o oportunitate pentru combaterea excluziunii sociale, ea este o oportunitate și pentru tinerii care sunt beneficiarii proiectului curent.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
DEPARTAMENTUL DE POLITICI ȘI PROIECTE

Fundația
Multimedia

Investește în oameni !

Proiect co-fințanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 6 „Promovarea incluziunii sociale”

Domeniul major de intervenție 6.1 „Dezvoltarea economiei sociale”

Contract POSDRU/168/6.1/S/144665

Titlul proiectului: „Rețeaua socială română de date”

Beneficiar: Fundația „Multimedia pentru democrație locală”

III. Cercetare cantitativă (sondaj de opinie)

III. 1 Principalele rezultate (frecvențe)

Metodologie și eșantion

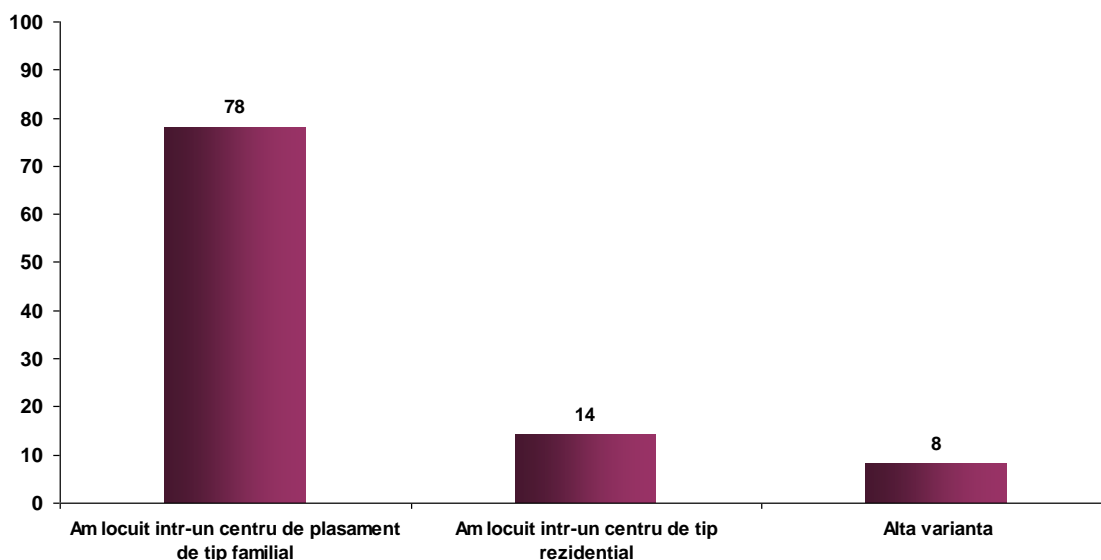
Ce: Populația adultă, neinstituționalizată folosind metoda CATI. Întrebări legate de inserția pe piața muncii a tinerilor peste 18 ani care părăsesc sistemul de protecție a copilului

Eșantion: 1200 interviuri. Persoane cu vârsta între 18-31 de ani care au ieșit din sistemul de protecție a copilului

Unde: Regiunile BI, NE, NV, SE, SM, SV

Când: noiembrie 2014 - martie 2015

Centre de locuințe (% total esantion)

Investește în oameni !

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 6 „Promovarea incluziunii sociale”

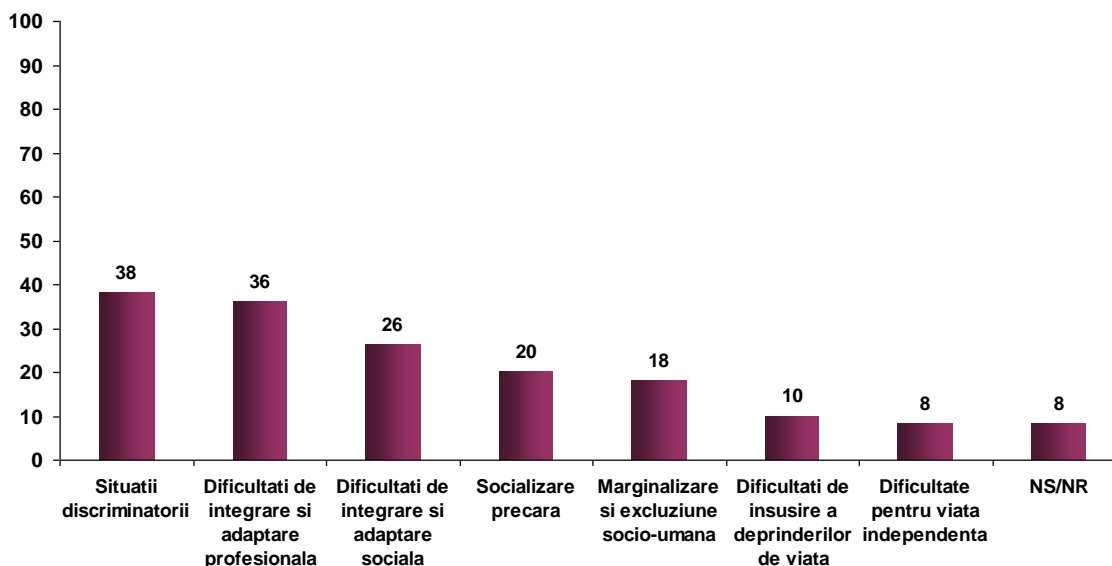
Domeniul major de intervenție 6.1 „Dezvoltarea economiei sociale”

Contract POSDRU/168/6.1/S/144665

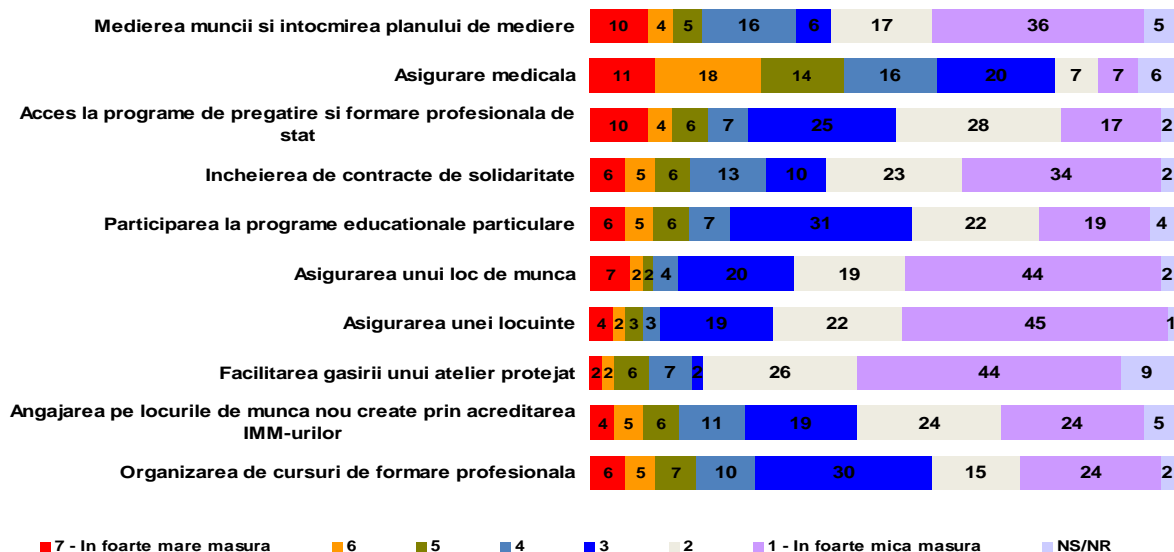
Titlul proiectului: „Rețeaua socială română de date”

Beneficiar: Fundația „Multimedia pentru democrație locală”

Care sunt principalele dificultăți pe care le-ati întâlnit după ce ati părăsit sistemul instituționalizat de protecție?

În ce măsură considerați că sunt aplicate următoarele instrumente de sprijin după finalizarea perioadei de instituționalizare?

Investește în oameni !

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 6 „Promovarea incluziunii sociale”

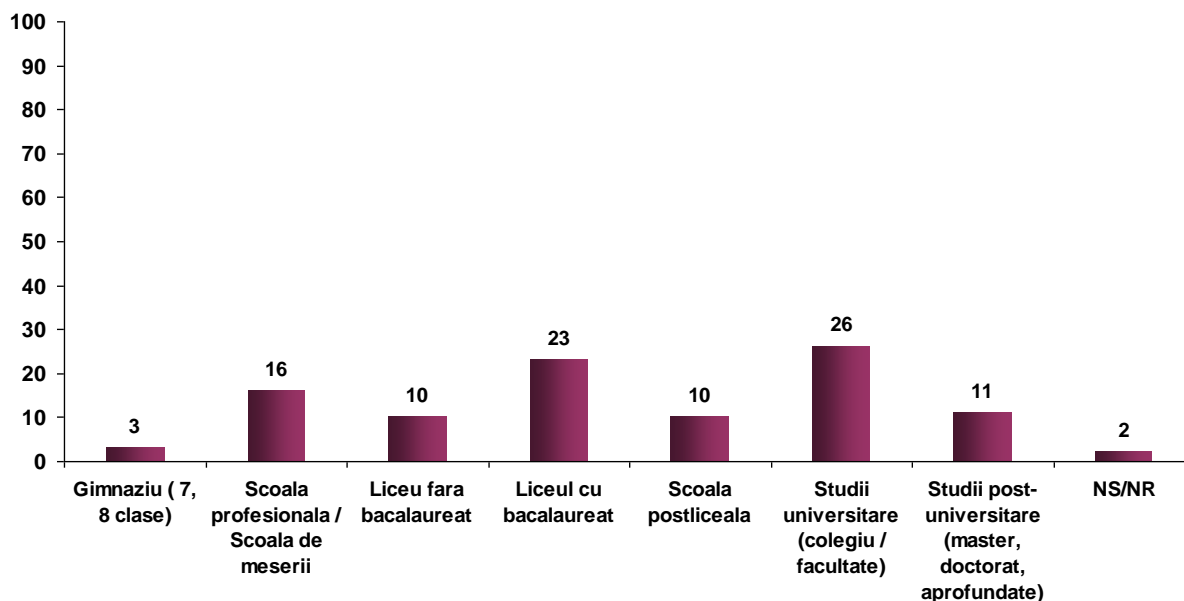
Domeniul major de intervenție 6.1 „Dezvoltarea economiei sociale”

Contract POSDRU/168/6.1/S/144665

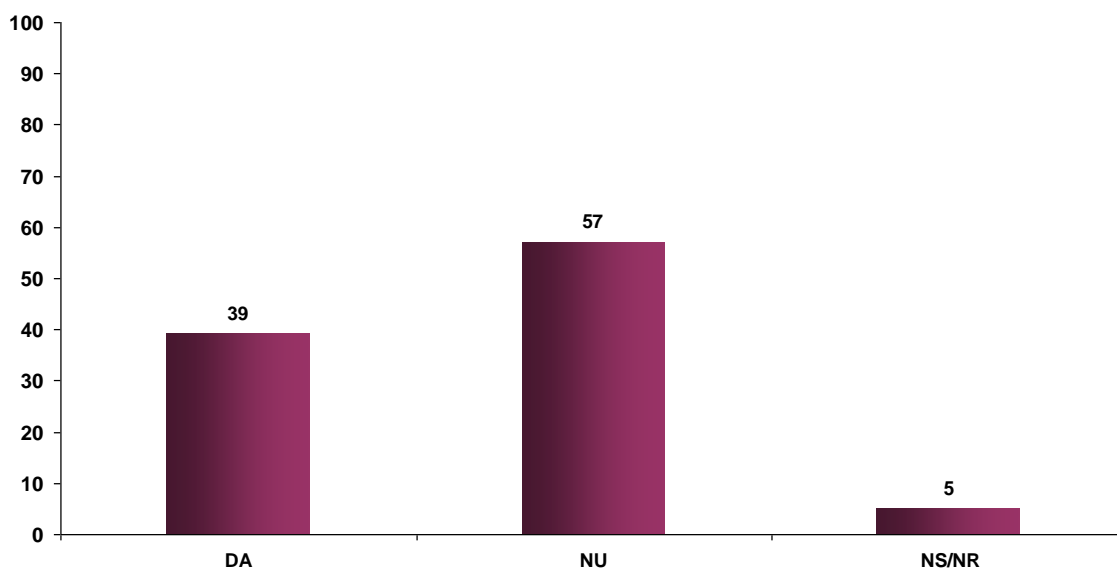
Titlul proiectului: „Rețeaua socială română de date”

Beneficiar: Fundația „Multimedia pentru democrație locală”

Care sunt ultimele studii absolvite de dvs?

Cunoasteti modalitatea de redactare a unui CV?

Investește în oameni !

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 6 „Promovarea incluziunii sociale”

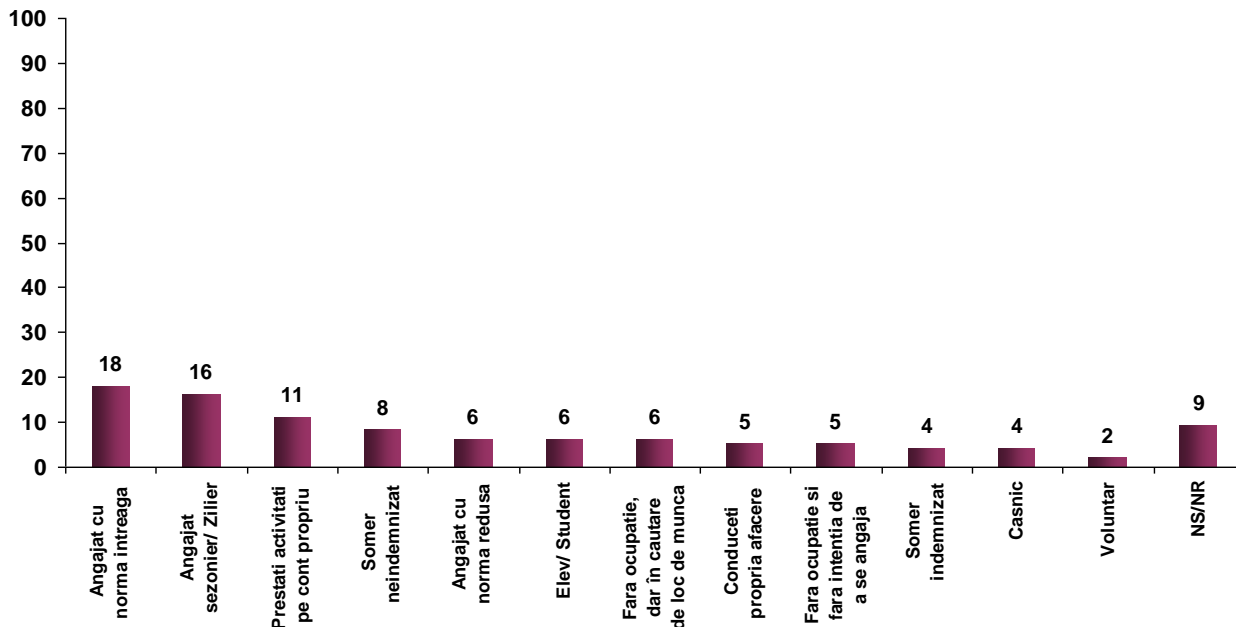
Domeniul major de intervenție 6.1 „Dezvoltarea economiei sociale”

Contract POSDRU/168/6.1/S/144665

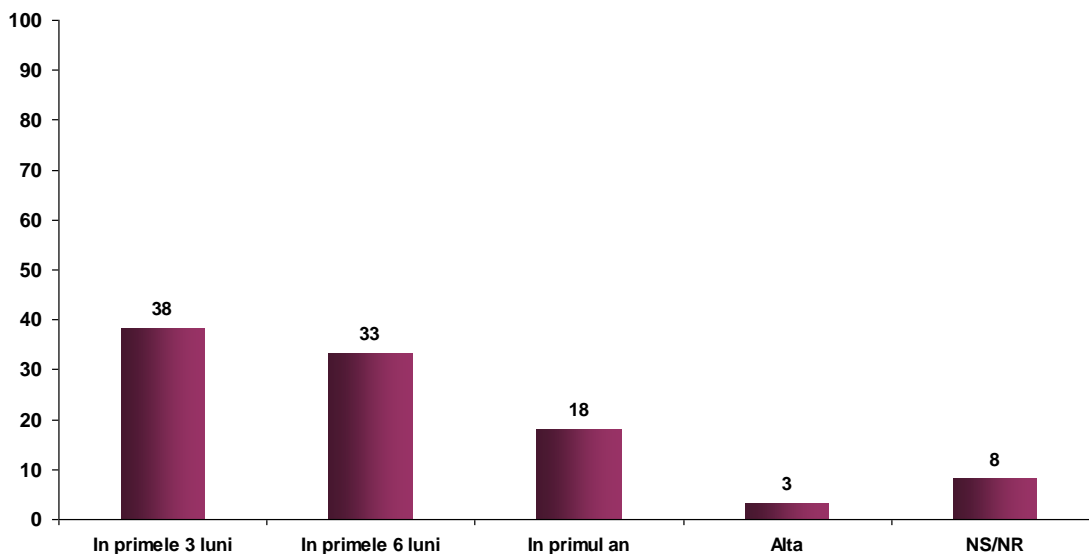
Titlul proiectului: „Rețeaua socială română de date”

Beneficiar: Fundația „Multimedia pentru democrație locală”

Spuneti-mi, va rog, care este tipul dumneavoastra de incadrare in munca:

La cat timp dupa parasirea institutiei de protectie a copilului ati gasit un loc de munca?

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Ministerul Dezvoltării Regionale și Infrastructurii

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI INOVĂRII
ȘI PROIECTELOR SOCIALE
DE ÎMPREună CU ȘCOALA

Fundația
Multimedia

Investește în oameni !

Proiect co-fințanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 6 „Promovarea incluziunii sociale”

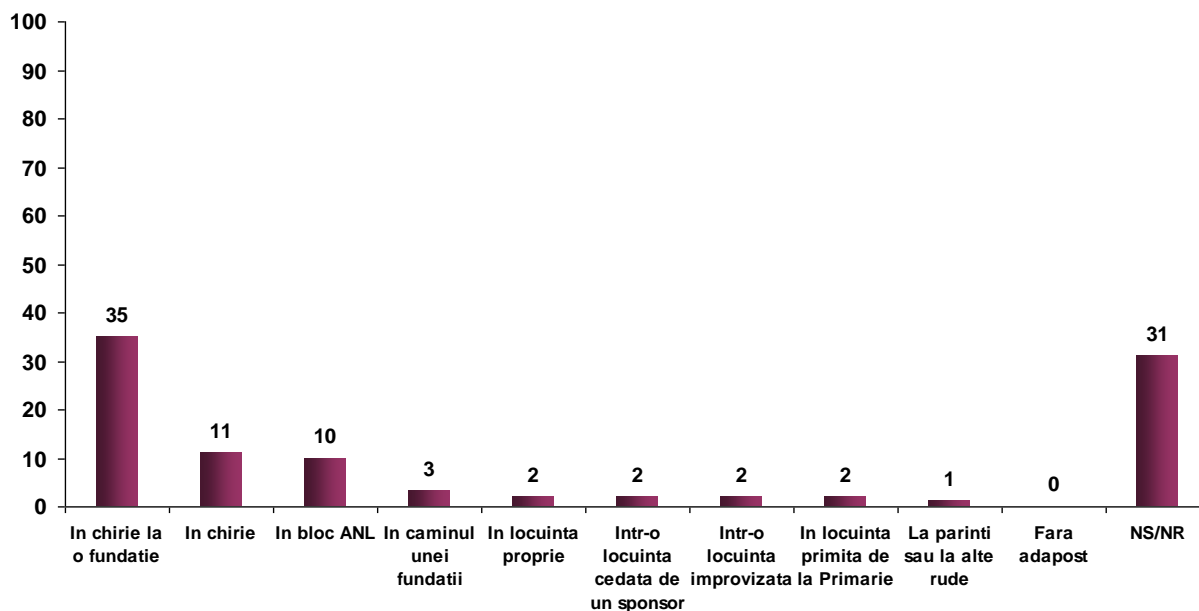
Domeniul major de intervenție 6.1 „Dezvoltarea economiei sociale”

Contract POSDRU/168/6.1/S/144665

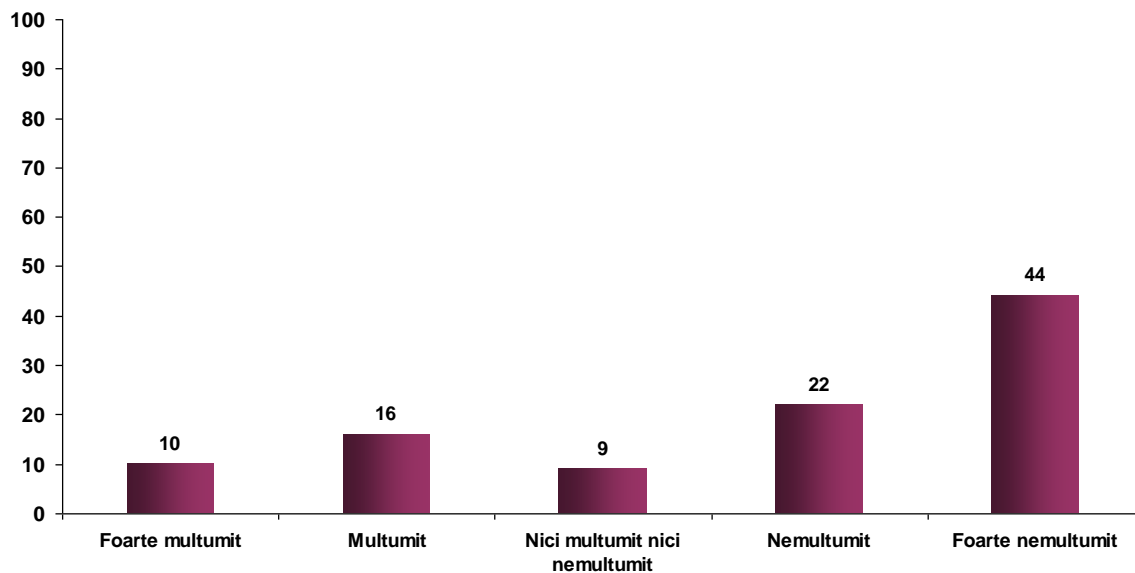
Titlul proiectului: „Rețeaua socială română de date”

Beneficiar: Fundația „Multimedia pentru democrație locală”

Unde locuiți în prezent?

Cât de mulțumit sunteți de viața dumneavoastră în general?

Investește în oameni !

Proiect co-fințat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 6 „Promovarea incluziunii sociale”

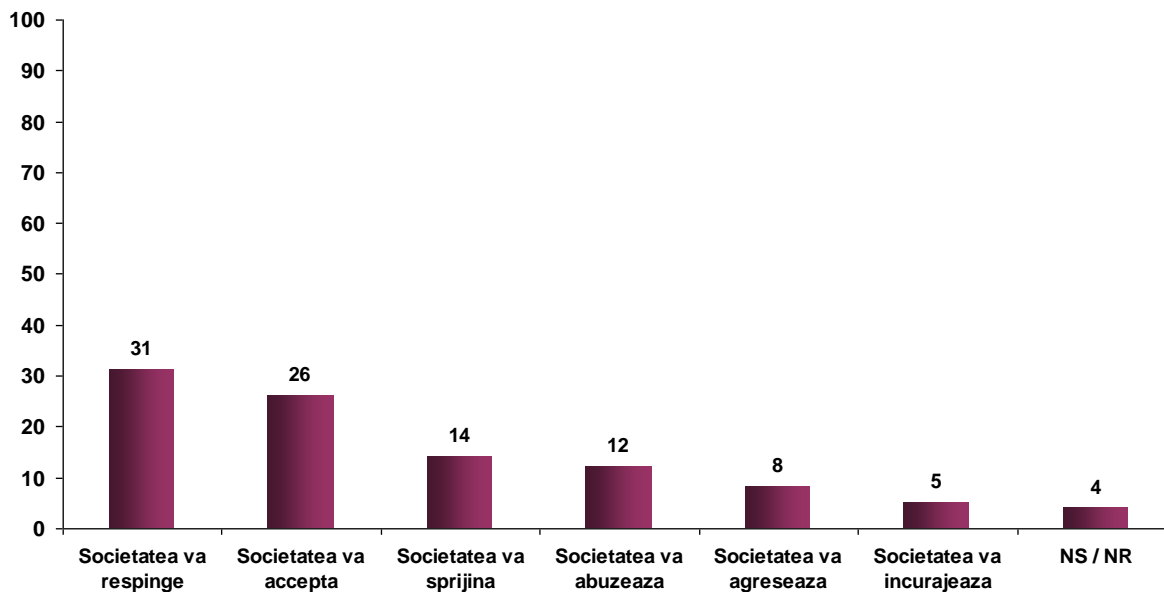
Domeniul major de intervenție 6.1 „Dezvoltarea economiei sociale”

Contract POSDRU/168/6.1/S/144665

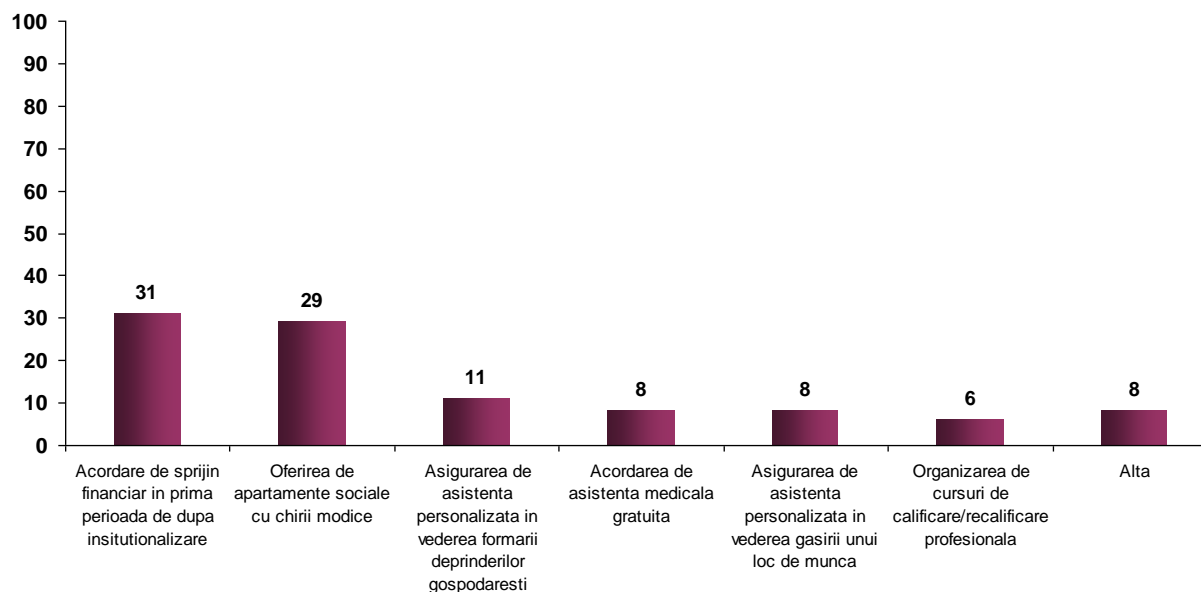
Titlul proiectului: „Rețeaua sociala romana de date”

Beneficiar: Fundatia „Multimedia pentru democratie locala”

In general, cum considerati ca...?

Ce servicii sociale ar trebui sa ofere statul pentru tinerii care parasesc sistemul institutionalizat de protectie a copilului?

Investește în oameni !

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 6 „Promovarea incluziunii sociale”

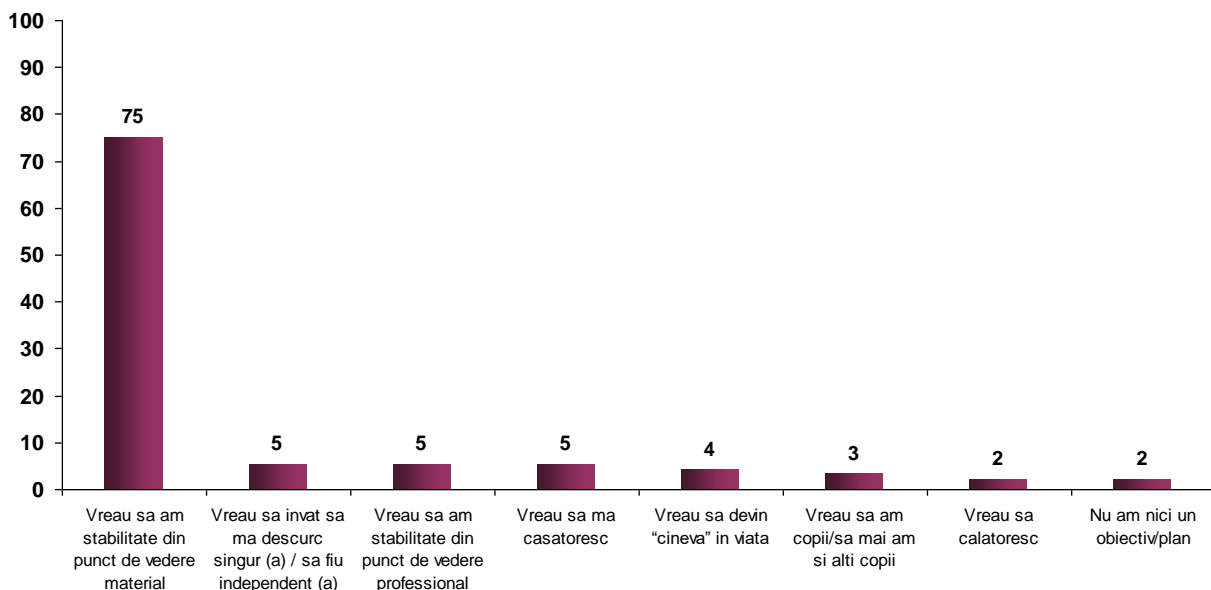
Domeniul major de intervenție 6.1 „Dezvoltarea economiei sociale”

Contract POSDRU/168/6.1/S/144665

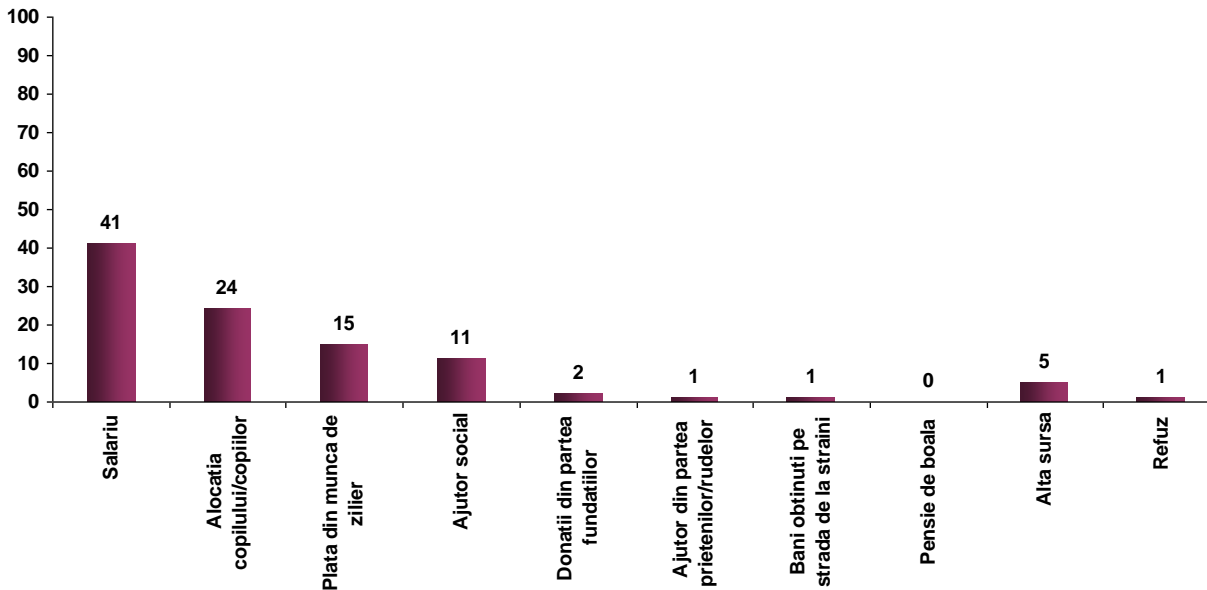
Titlul proiectului: „Rețeaua socială română de date”

Beneficiar: Fundația „Multimedia pentru democrație locală”

Care sunt obiectivele dumneavoastră pentru viitor?

Care sunt principalele dumneavoastră surse de venit?

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

MINISTERUL MUNCII ȘI DEZVOLTĂRII RESURSELOR UMANE

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII ȘI DEZVOLTĂRII RESURSELOR UMANE
ȘI PROIECTELOR SOCIALE
DE FOSTEȘTE DE CALITATE

Fundația
Multimedia

Investește în oameni !

Proiect co-fințat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 6 „Promovarea incluziunii sociale”

Domeniul major de intervenție 6.1 „Dezvoltarea economiei sociale”

Contract POSDRU/168/6.1/S/144665

Titlul proiectului: „Rețeaua sociala romana de date”

Beneficiar: Fundația „Multimedia pentru democrație locală”

III.2 Concluzii

Din total esanțion, 78% dintre respondenți au afirmat că au locuit într-un centru de plasament de tip familial, în timp ce 14% au răspuns că au locuit într-un centru de tip rezidențial.

Peste jumătate dintre subiecții chestionați (57%) au afirmat că au parasit sistemul instituționalizat de protecție a copilului deoarece s-a încheiat perioada legală, 20% au făcut acest pas din proprie inițiativă, în timp ce doar 17% au parasit sistemul pe motiv că au găsit un loc de muncă. Un mic număr, reprezentat de 3% din esanțion, a afirmat că a parasit sistemul pe motiv de reintegrare în familia naturală.

Pe durata instituționalizării, 67% dintre subiecți consideră că le-a fost garantat accesul la asistența de sănătate, 65% susțin că le-a fost facilitat accesul la programele școlare și tot atâtea consideră că în respectiva perioadă le-a fost garantat accesul la educație, în timp ce doar 32% consideră că le-au fost oferite măsuri de garantare a accesului la un loc de muncă. De asemenea, 60% dintre subiecți afirmă că au avut acces gratuit la tabere de odihnă sau de instruire.

În urma parasirii sistemului instituționalizat de protecție a copilului, respondenții au întâmpinat o serie de dificultăți. Astfel, din total esanțion, 56% dintre subiecți s-au confruntat cu situații discriminatorii sau care implică marginalizare socială, 46% au întâmpinat dificultăți de integrare și adaptare socială și 36% dificultăți de adaptare și integrare profesională. Este de remarcat faptul că doar 18% dintre respondenți au acuzat dificultăți cauzate de o slabă însușire a deprinderilor de viață în celule sociale sau independente.

După parasirea sistemului, din punct de vedere al instrumentelor de sprijin de care au beneficiat, au fost menționate următoarele: asigurare medicală (43%), acces la programe de pregătire și formare profesională de stat (20%), medierea muncii și întocmirea planului de mediere (19%), asigurarea unui loc de muncă (11%) și asigurarea unei locuințe (9%).

Din total respondenți, 33% au cel puțin studii universitare, 43% au studii medii, restul având un nivel de școlarizare cuprins între școala gimnazială și școli profesionale, de arte și meserii.

Dintre instrumentele vitale în găsirea unui loc de muncă se remarcă Curriculum Vitae. Totuși, doar 39 dintre subiecți știu să redacteze un asemenea document.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

MINISTERUL MUNCII, PROTECTIEI SOCIALE
SI PROTECTIEI CALITATII LUCRULUI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, PROTECTIEI SOCIALE
SI PROTECTIEI CALITATII LUCRULUI

Fundația
Multimedia

Investește în oameni !

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 6 „Promovarea incluziunii sociale”

Domeniul major de intervenție 6.1 „Dezvoltarea economiei sociale”

Contract POSDRU/168/6.1/S/144665

Titlul proiectului: „Rețeaua socială română de date”

Beneficiar: Fundația „Multimedia pentru democrație locală”

Cu toate acestea, doar 14% dintre respondenți declară că nu știu ce fel de loc de muncă sau cariera și-ar dori să urmeze.

În ceea ce privește forma de încadrare pe piața muncii, 24% din respondenți sunt angajați cu diferite tipuri de norme, 16% sunt angajați sezonieri, dar 35% dintre aceștia nu realizează venit în condiții în care 5% nu au intenția de a se angaja.

1 din 3 respondenți care au precizat că sunt angajați, sezonieri, zilieri, lucrători pe cont propriu sau conducători ai propriei afaceri, au afirmat că lucrează într-o organizație non-guvernamentală, iar 11% dintre cei care lucrează sunt angajați în sistemul public.

Întrebați la cât timp după părăsirea sistemului instituționalizat de protecție a copilului au găsit un loc de muncă, 38% respondenții care sunt angajați, au afirmat că au găsit un loc de muncă în primele 3 luni, 33% în primele 6 luni, iar 18% în primul an, doar 3% fiind nevoiți să caute un loc de muncă pe o perioadă mai îndelungată de un an.

35% dintre cei chestionați au răspuns că locuiesc cu chirie într-un spațiu care aparține unei fundații, 4% în locuințe proprietate personală și 1% la părinți sau alte rude.

Mai mult de jumătate dintre respondenți (61%) sunt căsătoriti sau se află într-o relație stabilă, iar 66% dintre aceștia au afirmat că au cel puțin un copil.

Dintre respondenții cu copii, peste jumătate (63%) au afirmat că au copiii în custodia proprie și a partenerului, 15% au copii în îngrijirea rudelor, 9% au copii într-un centru de plasament, iar 2% declară că nu își cunosc copiii.

12% au răspuns că au avut probleme de sănătate după părăsirea sistemului de protecție a copilului, și 1 din 3 respondenți din total esanțion au afirmat că nu au asigurare de sănătate.

Două treimi din totalul respondenților (66%), s-au declarat că fiind cel puțin nemulțumiți de viața lor în general, procent similar cu cei care s-au declarat nemulțumiți de societate.

Întrebați cum consideră că sunt percepuți de către societate, 51% dintre subiecții consideră că societatea îi respinge și se simt agresați sau abuzați de către aceasta, iar 26% consideră că societatea îi acceptă, 19% declarând că se simt încurajați și sprijiniți.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
DEPARTAMENTUL DE PROIECTE ȘI PROIECTARE

Fundația
Multimedia

Investește în oameni !

Proiect co-fințat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 6 „Promovarea incluziunii sociale”

Domeniul major de intervenție 6.1 „Dezvoltarea economiei sociale”

Contract POSDRU/168/6.1/S/144665

Titlul proiectului: „Rețeaua sociala romana de date”

Beneficiar: Fundația „Multimedia pentru democrație locală”

Din total esanțion, 21% s-au confruntat cu probleme legale. Dintre acestia, 48% au avut probleme de natura contravenționala, 31% au fost anchetați sau reținuți, iar 14% au înregistrat cel puțin o condamnare.

86% din total esanțion susțin ca au cunoștințe despre drepturile fundamentale ale omului, dar doar aproximativ jumătate dintre subiecți (56%) își cunosc drepturile în calitate de persoană care paraseste sistemul de protecție a copilului.

La întrebarea „Ce servicii sociale ar trebui să ofere statul pentru tinerii care parasesc sistemul instituționalizat de protecție a copilului?”, 31% dintre respondenți au declarat ca statul ar trebui să acorde sprijin financiar după parasirea instituției, 29% considera ca statul ar trebui să ofere apartamente sociale cu chirii modice, iar 14% se așteaptă la asigurarea de asistență personalizată în vederea găsirii unui loc de muncă și programe de pregătire, calificare sau recalificare profesională.

În prezent, 56% dintre subiecți își regăsesc sursa de venit în remunerația muncii prestate, 24% în alocația copiilor, 14% în ajutoare sociale, din partea fundațiilor sau a rudelor/prietenilor. 1% sunt nevoiți să obțină banii pe stradă, de la străini.

Ca așteptări (în momentul cercetării), 75% dintre respondenți își doresc stabilitate financiară și 88% din total năzuiesc către o viață echilibrată personal și/sau profesional, iar 4% nu au niciun obiectiv de lungă durată. Alți 4% își doresc ca numele lor să fie recunoscut pentru merite, și 3% își doresc urmași.